

ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ 2022-2027 Г. В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

ПРОТОКОЛ

от среща с представители на заинтересованите страни в ДРБУ,

проведена на 26 април 2023 г.

(Хибридна среща - проведена онлайн чрез платформата Zoom

и присъствено в хотел „Балкан“, гр. Плевен)

В присъствената среща участваха 35 и в онлайн срещата също участваха 35 представители на заинтересованите страни от следните институции: Областна администрация Габрово, Областна администрация Търговище, Областна администрация Шумен, Столична община, Община Аксаково, Община Гулянци, Община Долни Дъбник, Община Левски, Община Лясковец, Община Мизия, Община Павликени, Община Попово, Община Тетевен, Община Троян, Столична дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението", Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" (РДПБЗН) - Видин, РДПБЗН – Враца, РДПБЗН - Ловеч, РДПБЗН – Плевен, РДПБЗН – Русе, РДПБЗН – Търговище, „Напоителни системи“ ЕАД – Клон „Долен Дунав“, „Напоителни системи“ ЕАД – Клон „Видин“, Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях – Северозападна България” към Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, АЕЦ Козлодуй ЕАД, Областна дирекция „Земеделие“ – Видин, Областна дирекция „Земеделие“ – Ловеч, Министерство на околната среда и водите, Басейнова дирекция „Дунавски район“, HR Wallingford, Световна банка, „П-ЮНАЙТЕД“ ЕООД.

Срещата беше открита от **г-жа Цветомира Христова, директор на Басейнова дирекция „Дунавски район“**, която приветства участниците и каза, че това е първата от срещите със заинтересованите страни и широката общественост, на които ще бъде представен проекта на ПУРН в Дунавския район за басейново управление. Тя припомни, че проекта е публикуван на 15.12.2022 г. на интернет страницата на басейновата дирекция, с което е стартирал процеса на обществените консултации за този план. Този

процес ще продължи до 10.09.2023 г. Г-жа Христова подчерта, че ПУРН е стратегически документ, чиято основна цел е намаляване на потенциалните негативни последици по отношение на човешкото здраве, околната среда, културното наследство и икономическите дейности. Настоящият ПУРН за Дунавски район за басейново управление обхваща периода 2022-2027 г. и представлява актуализация на първия ПУРН, изготвен за периода 2016-2021 г. Г-жа Христова изтъкна, че консултациите със заинтересованите страни и обществените обсъждания имат ключово значение при разработване и актуализация на ПУРН, тъй като те са мястото за представяне на становищата, мненията и препоръките на заинтересованите страни за решаване на редица проблеми, свързани с намаляване риска от наводнения, както национални, така и местни. Мнението на заинтересованите страни е изключително важно, изтъкна г-жа Христова и пожела на участниците ползотворна и успешна среща.

Постоянният представител на Световната банка за България г-н Лесе Мелгард, поздрави участниците в срещата чрез видеообръщение. Той отбеляза, че Световната банка подпомага подготовката на третия цикъл от Планове за управление на речните басейни и втория цикъл от ПУРН, Г-н Мелгард подчерта, че през последните четири години екипи от експерти на Световната банка са били активно ангажирани в разработването на тези планове. Г-н Мелгард заяви, че консултациите с обществеността са важен и ключов момент при изработването на двата програмни документа и посочи, че по време на предишните два кръга консултации на ПУРН общо над 540 институции и организации са взели участие в процеса на обществени консултации. В заключение г-н постоянният представител подчерта колко е важно участниците в срещата да споделят своите виждания и мнения.

Г-н Дейвид Рамсботъм, водещ експерт от екипа на Международната банка за възстановяване и развитие, представи основните етапи от разработването на ПУРН и Програмата от мерки. Той отбеляза, че прилагането на Директива 2007/60/ЕС относно оценката и управлението на риска от наводнения, е насочено към това да се предотвратят или намалят неблагоприятните последици от наводненията върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност. Разработените проекти на Планове за управление на риска от наводнения за Дунавски, Черноморски, Източнобеломорски и Западнобеломорски район за басейново управление следват изискванията на Директивата и необходимия тристепенен подход. Първият етап от този подход е разработване на Предварителна оценка на риска от наводнения (ПОРН) за всеки район на басейново управление. Вторият етап е свързан с разработването на карти на заплахата и риска от наводнения (КЗРН). Третият етап представлява разработване на Планове за управление на риска от наводнения, включително и програма от мерки (ПоМ)

към тях. Етапите се преразглеждат циклично на всеки 6 (шест) години, съобразно изискванията на Директивата за наводненията.

Г-н Рамсботъм обърна внимание, че първият цикъл на ПУРН, изготвен през 2016, разглежда наводнения с речни, морски и инфраструктурни източници (разрушаване на язовирни стени). Той обхваща периода 2016-2021. Вторият цикъл на ПУРН обхваща периода от 2022 до 2027 г, като в него допълнително са разгледани дъждовни градски (равнинни) наводнения и дъждовни внезапни (поройни) наводнения.

При разглеждането на първия етап от тристепенния подход беше подчертано, че актуализацията на ПОРН във втория цикъл на прилагане на Директивата за наводненията надгражда и подобрява резултатите от първия цикъл чрез изпълняване на няколко важни стъпки. Тези стъпки са: актуализиране на базата данни за минали наводнения за всеки район със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН); създаване на подход за оценка на други типове наводнения, включително дъждовни (в градска среда), които в исторически план са причинили значителни щети в България; актуализиране на базите данни за експозицията и елементите на риск (сгради, инфраструктура); отчитане на влиянието на климатичните промени върху всички типове наводнения; актуализиране на критериите и праговете за определяне на наводненията със значителни неблагоприятни последици; преразглеждане на съществуващите и идентифициране на нови РЗПРН; създаване на паспорти на РЗПРН, които обобщават полезна информация за всеки район, свързана не само с риска от наводнения, но и с бъдещо развитие на територията, включително изменението на климата и устройствените планове.

В етапа на ПОРН са определени общо 127 РЗПРН: в Басейнова дирекция „Дунавски район“ - 35 РЗПРН; в Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ - 41 РЗПРН; в Басейнова дирекция „Черноморски район“ - 34 РЗПРН; в Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ - 17 РЗПРН.

На втория етап от процеса по актуализация са картирани заплахата и риска за всички РЗПРН. Има подобрения, поради наличието на повече информация и анализите, които са извършени понастоящем са по-добри, в сравнение с предходния период. Картите на заплахата показват обхвата и дълбочината на заливане, скорост на течението и ниво на заплахата. Картите на риска показват неблагоприятните последици от наводненията, като комбинират обхвата на заливане при дадена вероятност за настъпване и елементите на риска. Картите са разработени на базата на актуализирана методика, която надгражда и подобрява тази от първия цикъл в следните аспекти: въвеждане на методи за моделиране на нови типове наводнения като дъждовни наводнения в градска среда („дъждовни градски“) и дъждовни внезапни наводнения

(„дъждовни поройни“), както и морски наводнения; актуализиране на оразмерителните максимални валежи и водни количества от Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ), която се използва за разработването на хидрографи на високите води; използване на нови, по-точни, цифрови модели на терена; използване на нестационарни 2D хидравлични модели за всички типове наводнения, което позволява всеки РЗПРН да се раздели на по – малки участъци и да се изчисли дълбочината и скоростта за всеки един от тях ; оценка на заплахата и риска от наводнения за два сценария на изменение на климата; актуализация на метода за оценка на уязвимостта и риска от наводнения, включвайки допълнителни метрики; оценката на риска дава възможност за класиране на РЗПРН по степен на риска (ниска, средна и висока степен на риск).

Г-н Рамсботъм разгледа и типовете КЗРН. Картите на заплахата са общо 6 типа: карти за обхват на заливане (5%, 1%, 0.1%); дълбочина на заливане (5%, 1%, 0.1%); ниво на заплаха (5%, 1%, 0.1%); дълбочина и скорост на течението (5%, 1%, 0.1%); максимална несигурност (1%); климатични промени (1%). Картите на риска са за 5%, 1%, 0.1%. Общо 17 карти за РЗПРН при един източник на наводнение.

Картите на риска от наводнения показват последиците от наводненията. Те са оцветени в различни цветове според вида земеползване – смесени жилищни райони, комунална, транспортна и техническа инфраструктура, индустрия, места за спорт и отдих, обработваеми земи и зелени територии, посочени в легенда на всеки картен лист. Обхватът на заливане се комбинира със земеползването, в резултат на което се определят последиците. Моделът също изчислява и броя хора, които са засегнати от наводнението. В легендата е показана и друга информация, като защитени зони и обекти от критичната инфраструктура – болници, летища и т.н

За изчисляването на общите икономически щети се използва коефициент на щетите, спрямо дълбочината на заливане, който се умножава по максималния размер на щетите, които се очаква да възникнат. Това се прилага в отделните участъци на заливатата равнина, според видовете земеползване. В допълнение са изготвени таблици за уязвимостта от наводнения.

Г-н Рамсботъм спомена и за разработената уеб платформа за преглед на резултатите от КЗРН.

Рискът е оценен количествено въз основа на очакваните годишни икономически щети и очаквания брой засегнати хора, представени под формата на средногодишни стойности. Получените стойности са големи, което дава представа за мащаба на

проблема. Общо за страната очакваните щети са 114 млн. лв. на година и близо 137 000 засегнати жители на година от наводнения.

Друг резултат от картирането е обща таблица, която степенува нивото на риск в РЗПРН. В нея са включени следните елементи: икономическите щети, засегнати жители, екологично въздействие, замърсяване, засегнато културно наследство и критична инфраструктура. Всички тези фактори/елементи се събират, така че да се направи обща оценка и да се степенува нивото на риска. В РЗПРН с най – висок риск от наводнения, изпълнителят се е опитал да разбере къде са основните зони на риск, така че при разработването на планове да са обхванати всички райони с най – големи въздействия, т.к. ако се прилага стандартен процес могат да се пропуснат някои важни зони.

Г-н Рамсботъм разгледа методиката за разработване на ПоМ. В подготвителния етап са включени три стъпки. Първата включва анализ на входната информация, в която влизат заключенията от 1-ви цикъл на ПУРН, ПОРН от втория цикъл с актуализиран списък на РЗПРН, картите от втория цикъл и Анализ на заливните равнини. Втората стъпка включва избор на мерки от актуализирания национален каталог от мерки, предоставящ списък с подходящи за разработването на ПоМ. Каталогът се основава на първия цикъл, но е рационализиран и някои отделни мерки са комбинирани в едно. Нивото на което се работи, налага мерките да се дефинират в относително по-общ вид без да се навлиза във всеки малък проблем на локално ниво. Третата стъпка включва прилагане на методиките – Методика за приоритети и цели и Методика за оценка и приоритизация на мерките (АРП/МКА). Двата анализа са използвани за всяка една мярка, с цел да се оправдае разходването на средства за нея. Ако ползите са малки се счита, че разходването на финансов ресурс не е оправдано, каза г-н Рамсботъм и по тази причина не са включени.

Подходът за изготвяне на ПоМ се състои от три стъпки. Първата стъпка е преглед на мерките от 1-ви цикъл на ПУРН и пренасяне на мерки към втория. Втората стъпка е добавяне на нови мерки, включително в ново идентифицираните РЗПРН. Последната стъпка представлява остойностяване, оценка на мерките използвайки Анализа разходи - ползи (АРП) и Мултикритериен анализ (МКА) и тяхната приоритизация.

Анализът на заливните равнини е дейност, извън самите планове, но е важна стъпка, защото когато има зона на заливане, много често решението е извън самия РЗПРН – например чрез водозадържане в самия водосбор нагоре по течението. Целта на анализа е да се разгледат заливните равнини нагоре по течението и да се прецени дали те имат потенциал за водозадържане, което да намали риска от наводнения по – надолу в РЗПРН. Първо е разгледан потенциалът за намаляване на риска чрез водозадържане, т.е

какви обеми могат да се задържат, но също така и наличието на ограничения. Например ако в заливната равнина нагоре по течението има множество населени места, макар сама по себе си мярката да се явява подходяща, това би означавало заливане на тези места. Когато ограниченията са значителни потенциалът за водозадържане се счита за малък.

Според представителя на HRWallingford, това е важна стъпка, описваща „липсващата връзка“ между РЗПРН и водосборите на реките. Г-н Рамсботъм призова да се мисли за природосъобразни мерки нагоре по течението от засегнати населени места, така че да се ограничат усилията и дейностите, които да се извършват в самите РЗПРН.

Презентацията продължи с категоризацията на мерките съобразно каталога.

Неструктурни мерки – мерки, които нямат пряко въздействие върху хидравличните параметри, наводненията и околната среда, например системи за ранно предупреждение и планиране в извънредни ситуации. Тези мерки могат да имат голям ефект за намаляване на самите въздействия, но не променят параметрите на течението.

Структурни мерки - мерки, които имат пряко въздействие върху хидравличните параметри, наводненията и околната среда, например защитни съоръжения и водозадържане. Структурните мерки се делят на четири групи: зелени мерки – не включват твърди инженерни решения, използва се естествената среда; сиво-зелени мерки – комбинация от твърди (диги, насипи, бетонни съоръжения) и меки инженерни решения; меки мерки – допълнение на зелени компоненти към съществуващи сиви структурни мерки при тяхната реконструкция и сиви мерки – твърди инженерни решения.

Г-н Рамсботъм обобщи, че каталогът от мерки включва данни за самите мерки, посочени са категорията и описанието на съответната мярка, както и разходите, и отговорните институции. Има коментар относно времето за изпълнение, както и до каква степен съответна мярка може да бъде адаптирана спрямо климатичните промени. Показани са ползи от мярката и как могат да се ползват индикатори за проследяване на напредъка. Множеството ползи също са разгледани, т.е ако не се намалява само рискът от наводнения, а има и други допълнителни ползи за обществеността. Разгледана е и връзката с Рамковата директива за водите.

По отношение на приоритетите и целите за намаляване на риска от наводнения, които се изискват в съответствие с Директивата за наводненията, г-н Рамсботъм коментира, че са преразгледани тези от първия цикъл. Приоритетите остават почти същите, а по отношение на целите има някои допълнения. Разгледани са най – честите проблеми, с оглед на наводненията в България, вкл. документираните наводнения в

актуализираните предварителни оценки. Идеята е да се видят проблемите с преки и непреки връзки към приоритетите и целите, което е отразено в матрицата, която г-н Рамсботъм представи. Представен бе и окончателният списък с приоритети и цели.

Следващата стъпка е разработването на Програмата от мерки (ПоМ), която е основната част на ПУРН, тъй като посредством нея се постигат целите и приоритетите на плана. Програмата от мерки цели подбор на подходящи мерки с най-добро съотношение на ползите спрямо разходите. Той отбеляза няколко типа мерки в ПУРН. Първият тип са хоризонтални – такива, които са приложими за множество РЗПРН. Те са основно „неструктурни“ мерки, които бяха споменати преди това, сред тях е поддържането на проводимостта на речните легла. Характерна особеност, съществена за управлението на риска от наводнения в България е, че в много населени места речните корита са разширени, така че да проведат високите води и по-този начин да способстват за намаляване на негативния ефект от наводнението. Това е мярка, която се използва в цял свят, но при разширяване на речно корито се създават условия за отлагане на седименти/наносни отложения при ниски и средни води, което води и до развитие на растителност, така че поддържането на речното корито е много важно. Разгледаната хоризонтална мярка се прилага предимно в населени места

Например, мярката свързана с повишаване на осведомеността, включва редица дейности – обществени срещи, разпространение на брошури, информация в медиите и т.н. така, че списъкът с мерки е по – къс в каталога, но това предполага по-добра гъвкавост, с оглед на това какво е включено в съответна мярка. Разгледани са мерките от първия цикъл и се констатира, че повечето от тях се изпълняват. Например при планирането на земеползването и контрола на устройство на територията, идеята е да се извършва ново строителство, без то да е засегнато от наводнения и да увеличава риска. Това е мярка, свързана с дейности на национално, регионално и локално ниво. На национално ниво могат да се разработят насоки как да се отчитат наводненията при ново строителство, които да се прилагат на регионално и локално ниво. Друг пример – планови мерки за намаляване на риска от наводнения за конкретни сгради, което е друг аспект на планирането и контрола.

Прогнозирането на наводнения и изграждането на системи за ранно предупреждение е мярка, важна в световен мащаб, предвид че води до адекватна реакция. Хората са наясно, че предстои наводнение и могат да предприемат конкретни стъпки. Наличието на система, която да предупреждава хората е изключително важно. Конкретен пример бе даден с Обединеното Кралство, където речна долина е разделена на райони, всеки притежаващ собствена система за предупреждение. В интернет или по време на прогнозата за времето по телевизията се показва информация за прогнозиран висок риск

от наводнения, т.е има много начини за осведомяване на населението, вкл. и чрез мобилните телефони.

Вторият тип мерки в ПУРН са мерки на ниво РЗПРН, които са специфични.

Изборът на мерки на ниво РЗПРН става в няколко стъпки. На първата стъпка се идентифицират мерки от първия цикъл. Втората стъпка е да се разгледат всички възможни мерки в конкретния РЗПРН и да се използва методът на анализ разходи – ползи и мултикритериен анализ, така че да се установи, кои са с най – голям резултат на съотношението ползи – разходи. В резултат на това се извършва и приоритизацията. След като са подбрани мерките, които преминават тестовете се подреждат по приоритет, за да се знае с коя да се започне. Общ подход за всеки РЗПРН – да се идентифицират конкретните проблеми в РЗПРН и какъв е мащабът на риска от наводнения, в резултат на анализа на риска; да се разгледат мерките от първия цикъл и степента на тяхното изпълнение; въз основа на това се подготвя списък на потенциални мерки, като процесът включва анализ на заливни равнини, разглеждане на източници на замърсяване, които попадат в района; разглеждат се и защитени територии – зоните по НАТУРА 2000; бъдещо развитие на територията, така че в стъпка 1 се изготвя списък от мерки, който преминава към втора стъпка. Говорим както за единични мерки, така и за агрегирани.

На следващата стъпка идентифицираните мерки се оценяват. На първо място чрез Анализ на разходи-ползи (АРП), т.е. всички измерими разходи-ползи като инвестиционни разходи; разходи за експлоатация и поддръжка; периодични разходи, както избегнати икономически щети. Предвид, че много фактори не могат да се представят в парично измерение имаме този Мултикритериен анализ (МКА), включващ оценка на всички неизмерими разходи и ползи като социални последици; последици върху туризма; нарушения на транспорта и услугите; въздействие върху биоразнообразието и местообитанията; последици върху културното наследство. Този резултат се комбинира с икономическият резултат от АРП и по този начин се решава кои са най – подходящите мерки, които да се включат в Програмата от мерки. Този процес ще бъде разгледан още веднъж, малко по – късно в хода на презентацията, каза г-н Рамсботъм. Следващата стъпка е приоритизация на мерките. Критериите, които се прилагат при приоритизация на мерките са 7 на бр. : мащаб на намаления риск; принос към постигането на националните цели; трансгранично въздействие; обща оценка на съотношението ползи- разходи; положително въздействие нагоре или надолу по течението; синергия с други финансови инструменти или инструменти за планиране; време за изпълнение.

В Приложение Е на всеки ПУРН е подробно представено практическото приложение на подхода за разработване на ПоМ за всеки РЗПРН. В таблица са представени различни аспекти – напр. наличието на замърсители, пригодността на заливната зона за водозадържане, цялата информация, приложима за РЗПРН. Могат да бъдат открити и следните карти: разпределението на риска от наводнения като резултат от картирането; карта на зона НАТУРА 2000, която в конкретния случай е по речното корито; анализ на заливната равнина, с оглед на това дали е подходяща за водозадържане. Правят се и някои допускания по отношение на защитните съоръжения или разпространението на риска.

В световен мащаб тенденцията е към използването на природосъобразни мерки. УРН трябва да е естествен процес. В програмата от мерки са включени само такива със средно или високо съотношение ползи – разходи. За всяка мярка е посочен код, разходи, както и типа наводнение, което мярката следва да ограничи, както и резултатът от съотношението ползи – разходи.

Г-н Рамсботъм съобщи, че обобщените резултати за необходимите инвестиции по типове мерки в програмите от мерки показват, че приблизителният общ брой мерки е около 550, от които около 400 мерки са на ниво РЗПРН. Общите необходими инвестиции са 648 млн.лв.

Всеки ПУРН съдържа 13 раздела и 9 приложения. Бе отбелязано, че раздел 7 е изключително важен, защото той включва Програмата от мерки. За 43 мерки за УРН, включени в ПоМ е изготвено допълнително приложение, включващо кратко обяснение за всяка мярка, вкл. снимков материал, за да се гарантира, че всички страни разбират по един и същ начин мярката. Например ако се говори за временна защита или за разглобяема защита, трябва да се знае каква е разликата. Едната има фундамент, а другата се изгражда в момента.

Преминаване от ПУРН към изпълнение. Същинското изпълнение на мерките, и съответно на ПУРН, се предшества от голям обем подготвителни дейности (предварителни проучвания, моделиране, консултации с обществеността), които варират в зависимост от типа на мерките, отбеляза г-н Рамсботъм.

Ако в проекта на ПУРН са включени 2 мерки – нови/надградени защитни стени и резистентност на собствеността, но нямаме достатъчна информация за състоянието и местоположението на защитните съоръжения, не знаем какви са теренните условия, не знаем съществуващите сгради или заинтересовани страни, които ще бъдат засегнати, не знаем дали земята ще бъде достатъчна за изграждане или хората ще бъдат съгласни с идеята, която имаме за резистентността. В тази връзка е необходимо допълнително

моделиране – хидроложко и хидравлично, за да може точно да се прецени къде ще бъдат изградени защитните стени; геоложки проучвания, както и проучване на сградите и на условията на терен. Идейният проект, следва да бъде представен на обществото и да се търси обратна връзка.

Следващата стъпка преди реализацията е осигуряване на необходимото финансиране, за което е необходима обосновка на инвестицията. От общия план, вече се преминава конкретизация на параметрите на мярката - например къде искаме да бъде защитната стена, къде да се изпълни надграждане, кои сгради ще трябва да бъдат „модифицирани“ и т.н.

Г-жа Добринка Караджова (координатор на Обществени консултации при актуализация на ПУРН, МБВР) откри дискусиата и покани участниците присъстващи в залата и онлайн да се включат в разговора със своите коментари и предложения.

Първа в дискусиата се включи **г-жа Великова**, която поздрави екипа за свършената работа и помоли за допълнителни разяснения относно зелените мерки.

Г-н Дейвид Рамсботъм (МБВР) отговори, че зелените мерки са разделени в две основни категории. В първата категория влизат мерките за градовете и населените места, които се наричат още „устойчиви отводнителни системи“. Целта им е, където има място, да уловят водата, там където пада. Например, може да се изгради парк или по-ниско място и при поройни дъждове водата да се насочи към това място. Друго нещо, което може да се направи е да се изгради канал, където водата да се задържи и после да се оттече бавно. Идеята е, че това се постига чрез залесяване, което води и до подобряване качеството на водата. Променя се и градската среда чрез създаване на повече зелени площи, където по време на бури водата може да се задържи. След това водата ще се оттече бавно в канализационната система. Това решение, на първо място, предотвратява препълването и преливането на канализационната система и, на второ място, предотвратява наводняване на терени. Това е концепцията за устойчива отводнителна система в населените места, подчерта г-н Рамсботъм.

Втората основна категория зелени мерки е свързана с търсене на възможност за задържане на вода чрез промяна на земната повърхност и създаване на ретензионни обеми. Често срещано решение е в земеделските земи, където теренът е полегат, да се изгради малък насип по краищата на парцела и да се позволи на водата да се акумулира в тези полета. Това има същия ефект като намаляване на количеството вода в реките и следователно, намаляване на мащаба на наводненията, изтъкна г-н Рамсботъм.

Друг тип мерки е промяната на земеползването. Една добре известна мярка е засаждането на дървета. Това изисква време за растеж. Това, което могат да направят земеделските стопани, заедно с правителството, е когато предстои сезон, в който се знае, че са възможни наводнения, да се гарантира, че в земеделските земи ще има засадени култури. Г-н Рамсботъм поясни, че така тези насаждения ще задържат водата и тя няма да се оттича толкова бързо по повърхността. Това носи и полза за намаляване ерозията на почвите.

Г-н Рамсботъм обобщи, че това са няколко от зелените мерки, които могат да бъдат дадени като примери. Той допълни, че има и по-големи инженерни мерки с допълнителни зелени елементи – когато се изгражда някаква защита, се правят и подобрения на околната среда като създаване на нови паркове. Ако трябва да се изгради защитна стена в града тя може да бъде включена в ландшафтните решения и да бъде приятна за гледане от хората, посочи г-н Рамсботъм.

Думата взе **г-н Христо Башев от Областна администрация Габрово**. Той поздрави екипа за прекрасната работа, която е свършил. Г-н Башев отбеляза, че в предишен кръг консултации заинтересованите страни първоначално са били запознати и с картите, които представят изключително голяма и полезна информация, свързана с риска от наводнения.

Г-н Башев заяви, че въпреки огромната работа, която е свършена, този план не би бил нищо, ако мерките, заложи в него не се изпълнят, а за изпълнение на мерките е необходимо финансиране. Финансирането е най-големият проблем, който се трупа с години, подчерта г-н Башев. Той изтъкна, че до сега са се отделяли много малко или почти никакви средства за почистване на речните корита. Според него трябва конкретно и точно да бъдат обяснени начините, по които общините да достигнат до финансиране. Някои от общинските администрации успяват да финансират почистване на речните корита в урбанизираните територии със средства от бюджетите си, но областните администрации, които отговарят за почистването на извън урбанизираните територии, почти не разполагат със средства, заяви г-н Башев. Той сподели, че са започнали разговори тази дейност да бъде извадена от областните администрации и да премине към един специализиран орган, който изцяло да поеме почистването на речните корита.

Г-н Башев говори и за връзката на разработения документ и съществуващите закони, които според него до голяма степен възпрепятстват изпълнението на мерките. Като пример той даде Закона за горите и посочи, че в този закон и Наредбата за сечите има текстове, които възпрепятстват премахването на дървесна растителност покрай водните течения. Г-н Башев заяви, че района, който представлява, е планински и често

там проблемите са от паднала дървесина в деретата, от където преминава в речните корита. Той подчерта, че съществуват законови забрани за премахване на тази паднала дървесна маса.

Г-жа Красимира Янкова, началник на Отдел „Управление риска от наводнения“ в Дирекция „Управление на водите“, Министерство на околната среда и водите, каза, че по отношение взаимовръзката със законодателството, са постъпили подобни предложения и от другите срещи в различните райони за басейново управление. Предложенията са били свързани със Закона за горите, с Наредбата за почистване на канализационни шахти, улици и т.н. Тя каза, че МОСВ е наясно с пропуските в законодателството, но те не зависят изцяло от институцията, която представлява. Специално за Закона за горите, г-жа Янкова съобщи, че експертите от МОСВ са в контакт с колегите си от Министерство на земеделието за разрешаване на казуса. Г-жа Янкова заяви, че това, което е в правомощията на МОСВ е да инициира промени и то не само в този закон, като отбеляза, че дори в Закона за водите има пропуски, които пречат. Тя се съгласи с изказването на г-н Башев, че по отношение на финансирането лостовете не са много. Според нея няма голяма разлика дали специална организация или областните управи ще се занимават с почистването на речните корита, тъй като всичко пак опира до средствата от държавния бюджет. Г-жа Янкова припомни, че финансиране при готови проекти може да се получи от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет и оперативните програми.

Г-жа Кремена Симеонова, Отдел „Управление риска от наводнения“ в Дирекция „Управление на водите“, Министерство на околната среда и водите, потвърди, че финансирането на мерките е сериозен проблем, който е поставян и на други срещи от обществените консултации. Тя заяви, че МОСВ инициира писмо до Министерство на финансите по този казус, тъй като съгласно финансовите обосновки, с които са приети първите ПУРН, финансирането се осъществява ежегодно в рамките на утвърдените разходи по бюджетите на отговорните институции. Това означава ежегодно планиране на средства, но независимо от спазвания подход средства не се осигуряват. Ако се осигурят някакви средства, то те не са в пълен размер, заяви г-жа Симеонова и посочи, че това възпрепятства компетентните органи за изпълнение на мерките. Тя каза, че за почистване на речните корита основно се търсят средства от Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане, особено, когато участъците са включени в годишните програми. За другите мерки може да се търси финансиране по програмите за трансгранично сътрудничество и Транснационалната програма „Дунав“, каза г-жа Симеонова. Като пример за добра практика, бе посочена областна администрация Смолян, която е успяла да изпълни почти всички мерки, използвайки инструментите за трансгранично сътрудничество. Според г-жа Симеонова, кандидатстването за

финансиране по Транснационална програма „Дунав“ е малко по – трудно, т.к има определени изисквания, които трябва да се съблюдават, отколкото ако ежегодно се планират средства в бюджета, но не е невъзможно при желание, допълни тя.

Г-н Пейо Станчев (МБВР) допълни, че за разлика от предишния цикъл в настоящия има предложени и голям брой сравнително малки по мащаб мерки, допринасящи за постигането на целите за намаляване на риска от наводнения, които са оценени чрез използването на инструментите за оценка и приоритизация на мерките. Основната цел на инструмента и приоритизацията на цялата Програма от мерки е именно да даде възможно най-доброто целево разпределение на финансирането за постигането на максимален ефект. На фона на огромния финансов ресурс, необходим за изпълнение на всички мерки, съществуват и голям брой малки мерки, които могат да бъдат финансирани от други механизми на локално ниво, заяви г-н Станчев.

Г-жа Кремена Симеонова (МОСВ) допълни, че в рамките на Програма „Околна среда“ през настоящия програмен период до 2027 г., ще бъде открита процедура за финансиране на зелени мерки. Една от основните забележки на Европейската сметна палата и на Европейската комисия е, че в страната почти няма реализирани такива мерки, затова сега има осигурен финансов ресурс за обезпечаване на зелени мерки, в рамките на програмата.

Г-н Цанков от Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" попита кои мерки ще са с приоритет при финансирането и по-специално изграждането на системите за оповестяване при наводнения от язовири и реки.

Г-жа Красимира Янкова (МОСВ) поясни, че като мярка по първите ПУРН МОСВ в момента изпълнява проект за изграждане на система за управление на водите в реално време. Това е пилотен проект за поречието на р. Искър. Проектът ще завърши до края на тази година и се финансира по Оперативна програма „Околна среда“. Планирано е в следващия програмен период тази система да бъде разширена и за останалите 12 основни поречия в България. Така ще се обхванат всички водосборни области, заяви г-жа Янкова. Уникалното на този проект е, че той няма да има само информационна стойност, а ще показва в реално време прогнози за валежи за период от 3 до 5 дни, отбеляза тя. НИМХ е партньор по проекта, заедно с Напоителни системи и Предприятие „Язовири и каскади“, като целта е да се обхванат големите язовири от Приложение 1, други големи язовири, притоците на реките от първи порядък. Г-жа Янкова изрази надежда, че изпълнението на този проект и за останалите поречия ще създаде една система за управление на водите за всичките басейнови дирекции, която като начало ще

включва големите язовири, а в бъдеще може да бъде разширена до ниво по-малки язовири или притоци II-ри порядък.

Г-н Валентин Николов, Областна администрация Шумен, поиска лице за връзка с МОСВ.

Г-жа Добринка Караджова (МБВР) каза, че ще му бъдат дадени координати за връзка след края на срещата.

Г-н Валентин Николов (ОА Шумен) благодари и каза, че когато се съгласуват всички дейности и мероприятия ефектът в следствие ще бъде много по-голям, когато целта е получаване на финансиране по зелените мерки.

Поради липса на други въпроси и коментари **г-жа Добринка Караджова (МБВР)** даде думата на директора на Басейнова дирекция „Дунавски район“ да закрие срещата.

Г-жа Цветомира Христова, директор на Басейнова дирекция „Дунавски район“ благодари на всички участници, на екипа на Световна банка и на екипа на МОСВ за ползотворната среща и покани всички заинтересовани лица, които желаят да изразят предложение или становище по Плана за управление на риска от наводнения за Дунавски район за басейново управление да го направят на адреса на басейнова дирекция в срок до 10.09.2023г.